

วัดบ้านก่อ

ประวัติ

วัดบ้านก่อสร้างขึ้นในช่วงปี พ.ศ.๒๔๔๒ โดยมีพระยาวิชัย วิชโย เป็นผู้นำในการก่อสร้างและท่านได้เป็นเจ้าของวาสรูปแรก วัดแห่งนี้เป็นศูนย์รวมทางจิตใจของชาวบ้านก่อ บ้านต้นฮ่าง และบ้านป่าฝาง ภายในวิหารมีภาพจิตรกรรมฝาผนังที่วาดขึ้นโดย หลวงพ่อคำป้อ ในปี พ.ศ.๒๔๘๔ ท่านได้วาดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ พรหมจักร พระเทมียะ พระเวสสันดร พระมาลัย และคำวหงส์หิน จิตรกรรมที่วาดขึ้นนั้นเป็นทั้งชาดกที่ปรากฏในพระไตรปิฎก หมวดพระสุตตันตปิฎก และชาดกนอกนิบาต หรือนิทานพื้นบ้านอ้างอิงกับชาดก ตามคำบอกเล่าของชาวบ้านว่า หลวงพ่อคำป้อจะวาดภาพตามจินตนาการ ซึ่งได้ศึกษามาจากพระคัมภีร์ไบเบิล ในแต่ละภาพจะมีศิลปะที่โดดเด่นและการซ่อนเร้นไปด้วยการละเล่น วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นในยุคนั้น เช่น การแต่งกายของคนยุค ๖๐ การใช้จักรยาน การขับรถยนต์ รถม้า เป็นต้น ทำให้ภาพวาดเกิดความสนุกสนานมีชีวิตชีวา

สำหรับสีที่ใช้วาดภาพมีลักษณะเป็นสีฝุ่นที่ได้จากธรรมชาติ ได้แก่ ลูกมะก่า (มะกาย) หรือหินสีแดงในแม่น้ำให้สีแดง, ลูกครามให้สีน้ำเงิน, ขมิ้น เปลือกไม้เต็ง หินสีเหลืองในแม่น้ำให้สีเหลือง, ถ่านไฟฉาย เขม่า ก้นหม้อดินเผา(หมิ่นหม้อ)ให้สีดำ และใช้น้ำยางที่ได้จากการเคี้ยวเปลือกไม้กุก (พันธุ์ไม้พื้นเมือง) ในหม้อดิน โดยตั้งไฟเคี้ยวทั้งวันจนได้น้ำยาง ประโยชน์ของน้ำยางคือ สามารถรักษาให้เนื้อสีติดกับฝาผนังได้นานคงทน เมื่อได้น้ำยางที่ข้นได้ที่แล้วนำผงสีที่เตรียมไว้มาผสม อาจจะเติมน้ำเล็กน้อยเพื่อลดความหนืดของสี

หลวงพ่อคำป้อ จิตรกรผู้สรรค์สร้างภาพจิตรกรรมอันทรงคุณค่าของอำเภอวังเหนือ ชื่อเดิม คำป้อ อุดหนุน เกิดที่บ้านน้ำโจ้ หมู่ที่ ๘ ตำบลเมืองปาน อำเภอเมืองปาน ต่อมาท่านได้มาสร้างครอบครัวที่บ้านทุ่งฝู่ง ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ หลังจากนั้นท่านได้มีครอบครัวอยู่ที่บ้านแจ้คอน หมู่ที่ ๒ ตำบลทุ่งฝู่ง อำเภอแจ้ห่ม มีบุตร ๒ คน คือ นายอุด อุดหนุน และนางขุม อุดหนุน ภายหลังท่านได้กลับมาอยู่ที่บ้านทุ่งฝู่งอีกครั้ง และได้ลาครอบครัวอุปสมบทเข้าสู่พระศาสนาศึกษาพระธรรม แต่การบวชครั้งนี้ท่านบวชได้ไม่นานก็ลาสิกขา จากนั้นเมื่อปี พ.ศ.๒๔๘๔ พ่อหนานคำป้อ ได้วาดภาพจิตรกรรมที่วัดบ้านก่อ ซึ่งถือว่าเป็นผลงานชิ้นแรกของ

ท่าน หลังจากวาดภาพจิตรกรรมวิหารวัดบ้านก่อเสร็จได้ไม่นาน ท่านได้กลับเข้าสู่ร่มกาสาวพัตร์อีกครั้ง โดยกลับไปจำพรรษา ณ วัดทุ่งผุ่ และได้วาดภาพจิตรกรรมฝาผนังวิหารวัดทุ่งผุ่ ในปี พ.ศ.๒๕๐๕ ถึง ๒๕๐๗ โดยมีเรื่องราวอันประกอบด้วย พุทธประวัติ พระเวสสันดร และคำวงษ์หิน นอกจากวาดภาพจิตรกรรมฝาผนังแล้ว ท่านยังวาดภาพผ้าพระบฏ คือ การวาดภาพเรื่องราวพระเวสสันดรลงบนผืนผ้า เพื่อใช้ขึงในช่วงงานประเพณีตั้งธรรมหลวง หรืองานเทศน์มหาชาติ สำหรับวัดที่มีภาพผ้าพระบฏฝีมือของหลวงพ่อดำป้อ เช่น วัดทุ่งคำ ตำบลวิเชตรนคร อำเภอแจ้ห่ม, วัดศรีดอนมูล (ทุ่งฮ้าง) ตำบลทุ่งผึ่ง อำเภอแจ้ห่ม เป็นต้น หลังจากท่านรับนิมนต์วาดภาพตามท้องที่ต่างๆ ท่านได้กลับมาจำพรรษาและมรณภาพในปี พ.ศ.๒๕๑๖ ณ วัดทุ่งผุ่ อันเป็นวัดที่ท่านได้บวชเข้าสู่พระพุทธศาสนาและเป็นที่พำนักสุดท้ายของท่าน

ในปี พ.ศ.๒๕๔๘ ภาพจิตรกรรมวัดบ้านก่อ ได้รับงบประมาณสนับสนุนการบูรณปฏิสังขรณ์จากกองทุนเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย โดยมีคณาจารย์คณะวิจิตรศิลป์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยนเรศวร วิทยาเขตพะเยา เป็นผู้ดำเนินการเสนอของบประมาณ และในปี พ.ศ.๒๕๕๑ วิหารวัดบ้านก่อได้รับรางวัลพระราชทานอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรมดีเด่น ประเภทปูชนียสถานและวัดวาอาราม จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ และได้รับรางวัลอาคารอนุรักษ์สถาปัตยกรรมดีเด่นล้านนา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ประเภทอาคารศาสนา โดยสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์